

A F S C H R I F T E N van stukken betreffende het orgel van de Ned. Hervormde Kerk te M E P P E L.

Knock.

Het orgel alhier heeft 3 handclavieren en een aangehangen pedaal.

Manuaal		Rugpositief	
1. Quintadeen	16 voet	14. Praestant	4 voet
2. Praestant	8 voet	15. Holpijp	8 voet
3. Holpijp	8 voet	16. Quintfluit	3 voet
4. Quintadeen	8 voet	17. Octaaf	2 voet
5. Octaaf	4 voet	18. Spitsfluit	2 voet
6. Openfluit	4 voet	19. Quint	1 1/2 v.
7. Nazat	3 voet	20. Fluit	1 1/2 v
8. Octaaf	2 voet	21. Scherp	
9. Ruischpijp		22. Sexquialter	
10. Mixtuur	3 sterk	23. Dulciaan	8 v
11. Cymbaal			
12. Dulciaan	16 voet		
13. Trompet	8 voet		

Borstwerk

24. Octaaf	2 voet
25. Super Oct.	1 v.
26. Fluit	1 v.
27. Quintfluit	1 1/2 v
28. Siffler	1 1/2 v.

Deze stemmen zijn alle gehalveert.

885. v.'t Kruijs

1. Bourdon 16"x	17. ontbr.	
2. u.b. disc.dubbel.	18. woudfl.	aanw. Fl.travers 8' disc.
4. ontbr.	19. ontbr.	
11. "	20. "	
12. "	21. "	
	24-28. ontbr.	

1946 Hoofdman- als v.'t Kruijs
+ 8' Prestant

Brief dd. 23 februari 1948 van de Bouw- en Restauratiecommissie aan de Heer Dr. G.J.v.Kolmeschate te Meppel.

Ten vervolge op mijn brief van 17 dezer kan ik U thans berichten, dat de orgelrestauratie reeds in 1943 een punt van overleg met Monumentenzorg heeft gevormd, dat toen door de tijdsomstandigheden is opgeschort. Monumentenzorg is allerszins bereid de draad weer op te nemen en in principe ook tot subsidie. De Kerkvoogdij zal dus goed doen door haar plannen en voorstellen aan Monumentenzorg voor te leggen, na overleg met de orgelcommissie onzer Kerk, die a.s. Zaterdagmiddag vergadert. Misschien is het goed, dat haar brief dan bij de Heer Besselaar is.

DE SECRETARIS VAN DE BOUW-EN RESTAURATIECOMMISSIE
w.g. Mr. G.A.J.ter Linden.

Brief dd. 17 februari 1948 van de Bouw- en Restauratiecommissie aan de heer dr. G.J. van Colmeschate.

In antwoord op Uw brief van 11 dezer het volgende.

- 1e. De subsidiemogelijkheid zullen wij met Monumentenzorg bespreken en U daarna berichten.
- 2e. Ook Uw tweede vraag wordt dan beantwoord. In ieder geval raden wij U aan contact te zoeken met de Orgelcommissie, die onze Kerk sinds kort heeft, p/a de Heer J.H. Besselaar, Rotterdam, Joh.v.Oldenbarneveltlaan 39, secretaris.

DE SECRETARIS VAN DE BOUW- EN RESTAURATIECOMMISSIE
w.g. Mr. G.A.J. ter Linden.

Brief van de Orgelcommissie der Ned. Herv. Kerk dd. 3 maart 1948 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

In dank ontvingen wij Uw schrijven dd. 26 februari j.l. Het kwam ons het wenselijkst voor dat enkele leden der Commissie U een bezoek brachten, om deze gelegenheid nader met U te bespreken en verdere bijzonderheden over de geschiedenis en toestand van het orgel te vernemen. Mogelijk bestaat er dan gelegenheid het orgel te bezichtigen. De Heren Legéne en Erné hopen U namens de Commissie op maandag 5 april te bezoeken.

Wij leggen er de nadruk op, dat aan de benoeiingen dezer Commissie geen kosten verbonden zijn.

Gaarne ontvingen we bericht, of U deze datum gelegen komt en verzoeken U indien mogelijk de nodige archiefstukken te verzamelen ter verkrijging van belangrijke gegevens.

Namens de Commissie
w.g. L. Erné, 2e secretaris.

Brief van de Orgelcommissie dd. 30 november 1948 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Wij ontvingen uw schrijven dd. 11 dezer met prijsopgaven der firma Sanders en Mense Ruiters. Laatstgenoemde orgelmaker verduidelijkte zijn plan met een bijgevoegde tekening. In onze eerstkomende vergadering zullen wij beide opgaven bespreken om U daarna advies te kunnen uitbrengen.

DE ORGELCOMMISSIE DER NED! HERVORMDE KERK,
w.g. M.J. Visser, voorzitter
w.g. J.H. Besselaar, secretaris

Brief van de Orgelcommissie dd. 31 december 1948 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

In antwoord op Uw schrijven dd. 11 november j.l. delen wij U het volgende mede: De beide opgaven t.w. van fa Sanders en van Mense Ruiters hebben wij bestudeerd. Het is ons niet ontgaan dat de heer Ruiters meer positieve gegevens verstrekt heeft over het resultaat van zijn onderzoek, en over de door hem eventueel te volgen gedragslijn bij een restauratie, terwijl de Fa. Sanders meende alleen met een prijsopgave te kunnen volstaan. Het door Mense Ruiters bijgevoegde schetsje toont ons de bedoelingen met betrekking tot de opstelling e.d.

Gezien de wetenschap dat laatstgenoemde orgelmaker een grote liefde aan den dag gelegd heeft bij de restauratie van oude orgels en waarin hij door de fa. Sanders zeer zeker niet wordt overtroffen, heeft onze Commissie de voorkeur gegeven aan een restauratie door de heer Mense Ruiter te Groningen. Wij adviseren U dan ook, in principe aan deze orgelmaker de restauratie van Uw orgel op te dragen. Mocht U dit advies opvolgen, dan is ons inziens de meeste juiste weg, dat Mense Ruiter in overleg met onze Commissie het volledige bestek opstelt en ter goedkeuring in een vergadering van Uw College met onze Commissie en de orgelmaker U wordt voorgesteld. Daarna kan dit stuk in afschrift aan Monumentenzorg worden toegezonden met het verzoek om subsidie.

Door het "in principe opdragen der restauratie" aan Mense Ruiter, bindt U zich alleen aan een orgelmaker, hetwelk noodzakelijk is om met zijn instemming de verschillende details vast te kunnen leggen, doch niet aan een bepaald plan en een bepaalde prijs. Dit volgt pas NA de officiële vastlegging van het restauratieplan en de tekening van het contract. Gaarne ontvangingen wij verdere berichten dienaangaande,

DE ORGELCOMMISSIE DER NED. HERVORMDE KERK,
w.g. M.J.C. Visser, voorzitter
w.g. J.H. Besselaar, secretaris.

Brief van de Rijkscommissie van Advies voor Kerkorgels dd. 15 Februari 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Mijne Heren,

Door tussenkomst van de Rijkscommissie voor de Monumentenzorg ontving onze Commissie de stukken handelend over de restauratie van het orgel in de Ned. Hervormde Kerk te Meppel.

Het is onze Commissie niet mogelijk haar advies uit te brengen voor dat aan haar bekend zijn de volgende gegevens:

1. Een nauwkeurig gespecificeerde (en niet geschatte) begroting van de kosten veroorzaakt door het herstel van het oude werk en het herstellen van de oude dispositie. Uiteraard vallen de kosten verzaakt door de uitbreiding met een geheel nieuw en niet oorspronkelijk pedaal niet onder een eventueel te verlenen rijkssubsidie. Toch dienen ons ook over het nieuwe werk gegevens te worden verschaft. (zie punt 2).
2. Mensuren van alle oude en nieuwe registers op elke c.
3. Welke zal de winddruk zijn?

Wij richten dit schrijven rechtstreeks tot U om noodloos tijdverlies te voorkomen; gelieve ook rechtstreeks aan ons te antwoorden.

Hoogachtend,
De Rijkscommissie van advies voor Kerkorgels,
w.g. Dr. M.A. Vente, secretaris.

Brief van de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel dd. 7 maart 1950 aan de Heer Dr. G.J. van Kolmeschate te Delft.

Geachte Heer van Kolmeschate,

Wij ontvingen een schrijven van de Rijkscommissie van advies voor kerkorgels te Zwolle, waarvan wij een afschrift hierbij sluiten.

Wat zal hierop naar Uw mening de door ons te volgen gedragslijn moeten zijn? Wij zien met belangstelling Uw berichten tegemoet en danken U bij voorbaat voor de te nemen moeite.

Met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,
namens Kerkvoogden,
w.g. A. Jansen, secretaris.

Brief van de Rijkscommissie van Advies voor Kerkorgels dd. 13 maart 1950 aan de Heer Dr. G.J. van Kolmeschate te Delft.

Uw brief dd. 12 maart 1950.

Weledelzeergeleerdex Heer,

Het Rijk zal zeker geen subsidie geven voor het aanbrengen van delen, die vroeger niet op het orgel aanwezig waren. Het orgel te Meppel had vroeger geen pedaal; wenst men dit aan te brengen, dan is daar op zich zelf geen bezwaar tegen, doch de kosten zijn geheel voor rekening van de kerkvoogdij.

Het Rijk zal wel subsidieverlening kunnen overwegen voor de restauratie der oude delen en het herstel van de oorspronkelijke dispositie. Doch in zulk een geval dient men toch een nauwkeurige begroting in te dienen, desnoods met een post "Onvoorziene uitgaven". Ik adviseer U om de kosten in drie capita te verdeelen: 1. herstel van het thans nog bestaande oude pijpwerk en van de kast (dit in verband met de wederopstelling van het borstwerk), 2. het opnieuw aanbrengen van het borstwerk (dit is wel herstel van de oude dispositie, doch het is niet herstel van oud pijpwerk, omdat het grotendeels of geheel is verdwenen), 3. het aanbrengen van een geheel nieuw pedaal.

Een orgelbouwer moet in staat zijn deze afzonderlijke bedragen te berekenen of althans ten naaste bij te berekenen. Het Rijk heeft nog nooit subsidie verleend voor een orgelrestauratie, wanneer niet duidelijk vaststond om welke bedragen het ging. Natuurlijk is het ten gevolge van overmacht mogelijk, dat een oorspronkelijke begroting of offerte verhoogd moest worden; het is inderdaad voorgekomen, dat dan, bij gelijkblijvend subsidiepercentage, het te subsidiëren bedrag werd verhoogd.

Het komt mij voor, dat de Kerkvoogdij toch wel vast zou kunnen beginnen met een gedeeltelijke demontage om op die wijze vast te stellen, wat er met de laden dient te geschieden. Het orgel moet toch gerestaureerd worden; demontage van één der laden, zodat een deel van het instrument toch beschikbaar blijft voor de eredienst, lijkt met de beste wijze om de defecten vast te stellen; vermoedelijk zal dan de andere lade wel op dezelfde wijze behandeld moeten worden.

Tijdverlies ontstaat nu eenmaal altijd bij dergelijke werken; vandaar dat ik rechtstreekse correspondentie - om de omweg via het Ministerie en vooral de zeer tijdrovende Rijkscommissie voor de Monumentenzorg te vermijden - aanbeval. De Kerkvoogdij heeft echter zelf ook niet veel spoed betracht op mijn schrijven van 15 februari. Ik ben er een voorstander van om een orgelzaak, wanneer die in overheidshanden komt, zoveel mogelijk te bespoedigen, ook wanneer het, zoals in deze Rijkscommissie, gaat om een niet gehonoreerde functie.

Met de meeste hoogachting teken ik inmiddels,

w.g. M.A. Vente.

Brief van de Orgelcommissie der Ned. Hervormde Kerk dd. 21 maart 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Mijne Heren,

Op 2 november j.l. deden wij U een uitvoerig rapport toekomen ten aanzien van een restauratie van Uw kerkorgel.

Aangezien wij daarop geen bericht van U mochten ontvangen, zouden wij gaarne van U vernemen hoe deze zaak zich verder ontwikkelt, met name of dit rapport door U werd ingediend bij de betrokken Rijksinstanties en of daarop reeds enige reactie ontvangen is.

Tevens moge ik U hierbij ervan in kennis stellen dat wij genoodzaakt zijn, teneinde een voortzetting van onze werkzaamheden mogelijk te maken, de door ons te maken kosten aan de betrokken kerkvoogdijen in rekening te brengen. Zulks is noodzakelijk geworden aangezien wij niet meer over een subsidie uit algemeen

-kerkelijk-

kerkelijke kassen beschikken kunnen. Behoudens de verschotten bedragen onze kosten in gevallen van nieuwbouw of restauratie van een orgel tussen 5 en 8% van de aanneemsom. Aangezien deze regeling over het algemeen door de kerkvoogdijen als billijk wordt aanvaard, nemen wij aan dat ook van Uw kant daartegen geen bezwaren zullen rijzen.

Inmiddels gaarne Uw berichten tegemoet ziende,

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
w.g. L.Haveman, secretaris

Brief van de Ned. Hervormde Orgelcommissie dd. 15 april 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Mijne Heren,

In aansluiting op mijn schrijven van 21 maart moge ik U hierbij nog een stuk doen toekomen, inhoudende enkele gegevens omtrent werkwijze en samenstelling onzer commissie.

Met U berichten zoudt U ons zeer verplichten.

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
w.g. L.Haveman, secretaris.

Brief van de Orgelcommissie der Ned. Hervormde Kerk dd. 31 mei 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Mijne Heren,

Naar aanleiding van het schrijven van de Rijksorgelcommissie aan Uw College doen wij U bijgaand een opgave toekomen van de diameters van het pijpwerk van het orgel in de Ned. Hervormde Kerk te Meppel.

Wat het nieuwe pijpwerk betreft delen wij U mede, dat door de orgelmaker Ruiter in overleg met onze commissie nog geen mensuren zijn vastgesteld. Immers; laden en pijpwerk moeten nog gerestaureerd worden; het vaststellen der mensuren in de huidige toestand zou onverantwoord zijn. De mensuren van het nieuwe pijpwerk kunnen theoretisch eventueel juist lijken, doch het vaststellen der mensuren van het nieuwe pijpwerk tijdens de restauratie geeft meer zekerheid.

Mede gezien het vertrouwen dat de heer Ruiter ook bij de Rijksorgelcommissie geniet, kan het niet anders dan dat ook bij deze instantie het bewandelen van de meest veilige weg op prijs zal stellen, temeer waar het hier om een monument gaat. Ten aanzien van historische bouwwerken wordt ook door de Rijksmonumentencommissie in etappes gewerkt, waarbij de Rijksarchitecten toezicht houden op het verloop van de restauraties. Waar wij als adviesinstantie mede verantwoordelijk zijn voor de restauratie van dit orgel, zullen wij zeer zeker ten aanzien van deze materie diligent blijven.

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
w.g. L.Haveman, secretaris

Brief van de Bouw- en Restauratiecommissie dd. 8 juni 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Wij ontvingen van de Orgelcommissie afschrift van haar brief aan U van 30 mei j.l. Naar aanleiding daarvan berichten wij U nog, dat bedoelde brief ten onrechte aan Uw College werd gezonden. Wij hoorden n.l. wel van één van Uw predikanten een klacht over trage afwikkeling van de orgelquaestie, maar niet van Uw College. In onze mededeling aan de Orgelcommissie spraken wij dan ook in het algemeen over "een klacht". Maar U weet nu tenminste hoe de vork in de steel zit.

DE SECRETARIS VAN DE BOUW- EN RESTAURATIECOMMISSIE,
w.g. Mr. G.A.J. ter Linden.

Brief van de Hervormde Gemeente Meppel dd. 12 juni 1950 aan de Heer Dr. G.J. van Kolmeschate.

Geachte Heer van Kolmeschate,

Uw briefkaart van enkele weken geleden is door een samenloop van omstandigheden tot dusver onbeantwoord gebleven.

U vraagt mij of er al wat binnengekomen is.

Ik doe U dat hierbij ter kennisname toekomen. Eerlijk gezegd begrijp ik van de hele zaak niet veel. Zijn het allemaal instanties, die elkaar in de wielen rijden? Of ligt er ergens een goede bedoeling aan ten grondslag?

Misschien wilt U dus een en ander wel eens bezien en ons zeggen wat onze volgende stap moet zijn.

Intussen met vriendelijke groeten,

hoogachtend,
w.g. Jansen.

Brief van de Orgelcommissie der Ned. Hervormde Kerk dd. 20 juni 1950 aan de Heer Dr. G.J. van Kolmeschate te Delft.

Zeer geachte Heer van Kolmeschate,

Hiermede moge ik U de goede ontvangst berichten van Uw schrijven van 14 dezer inzake bovengenoemde aangelegenheid.

Inderdaad is het het beste, dat U in den vervolge de correspondentie over de onderwerpelijke kwestie rechtstreeks aan mij richt; het secretariaat van onze commissie is het centrale punt waarover de schriftelijke afwikkeling van zaken loopt.

Wat verder de inhoud van Uw brief betreft; ik heb deze reeds aan onze werkcommissie doorgegeven, en ik hoop spoedig bij U op de zaak terug te komen. Voor de goede orde moge ik U wel mededelen dat de vertraging, die wij onzerzijds ook betreuren, zijn oorzaak vond in het feit dat wij enkele gegevens moesten ontvangen van den orgelbouwer, de heer Ruiters, welke ons eerst na zeer vele aanmaningen mochten bereiken.

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
der Ned. Hervormde Kerk,
w.g. L. Haveman, secretaris.

Brief van de Orgelcommissie dd. 24 juli 1950 aan de Heer Dr. G.J. van Kolmeschate.

Welledelzeergeleerde Heer,

Ik zal de kwestie van het orgel in Meppel in onze vergadering van woensdag a.s. aan de orde stellen, opdat een bespoediging van de afdoening verkregen kan worden. Ik hoop U na genoemde datum mijn nader bericht te kunnen doen toekomen.

Hoogachtend,
namens de orgelcommissie
der Ned. Hervormde Kerk,
w.g. L. Haveman, secretaris.

Brief van de Orgelcommissie dd. 29 juli 1950 aan de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel.

Mijne Heren,

In aansluiting op de berichten die U ter zake reeds bereikten, verband houdende met de beantwoording van een brief van de Rijksorgelcommissie, ontvingen wij de nog ontbrekende gegevens, welke U hieronder aantreft.

De begroting van het werk volgens de voorgestelde dispositie, ziet er gesplitst als volgt uit:

Hoofdwerk	f. 9.380.--
Rugwerk	6.800.--
Borstwerk	7.720.--
Pedaal	<u>11.500.--</u>
Totaal	<u>f.35.400.--</u>

Bij het Hoofdwerk is het verplaatsen der kas inbegrepen; bij het borstwerk het draaibaar maken der panelen en de wijziging van de onderkast voor de speeltafels. Bij het pedaal is de nieuwe kas ad f. 1000.-- in de prijs verrekend. Verdere restauratiewerkzaamheden aan de kas dan de aanvulling van ontbrekende panelen en luiken zijn niet in de prijs inbegrepen.

De bedragen omvatten per werk: herstel en uitbreiding der laden, klavier, speelmechaniek, registratuur, kanalen, schokbalg, aanvullingspijpen, nieuwe stammen, herstel oude stemmen en intonatie. In het bedrag voor het hoofdwerk is een som van f. 2300.-- opgenomen voor de nieuwe frontpijpen.

Een bepaling van de winddruk heeft op het ogenblik geen waarde. Deze kan eerst tijdens de restauratie van het orgel vastgesteld worden, te weten wanneer de windladen en het pijpwerk gerestaureerd zijn.

Vertrouwende dat U met deze gegevens de Rijksorgelcommissie zult kunnen beantwoorden, vindt U ons tot het verstrekken van eventuele verdere inlichtingen gaarne bereid.

Hoogachtend,
namens de Orgelcommissie
der Ned. Hervormde Kerk,
w.g. L.Haveman, secretaris.

Brief van de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel aan de Heer dr. G.J. van Kolmeschate dd. 3 augustus 1950.

Geachte Heer van Kolmeschate,

De kwestie van ons orgel heb ik met de Heer Buining nog eens doorgelopen en samen zijn we tot de conclusie gekomen, dat de behandeling van deze aangelegenheid eigenlijk buiten onze competentie valt, omdat niemand van ons college er verstand van heeft.

Het duizelt ons van de "commissies" en "raden".

Nu is ons verzoek: Zoudt U namens ons college de verdere correspondentie rechtstreeks willen voeren? Totdat er uiteindelijk definitieve beslissingen zijn te nemen, waartoe uiteraard ook het college van notabelen moet medewerken.

Het lijkt misschien wel erg gemakzuchtig van ons, maar 't is nu ook zo'n tweeslachtig gedoe; het door U concipiëren van brieven en het door ons schrijven van brieven over zaken, waar we geen verstand van hebben.

In het vertrouwen dat U aan ons verzoek zult willen voldoen zend ik U hierbij het dossier.

Reeds gemaakte en nog te maken kosten zullen wij U gaarne vergoeden.

Inmiddels met vriendelijke groeten,

hoogachtend,
t.ä.v.
w.g. Jansen.

Brief van de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel dd. 7 augustus 1950 aan de Heer Dr. M.A.Vente te Zwolle.

Zeer geachte Heer Vente,

Bijgesloten gelieve U aan te treffen de door U in februari j.l. gevraagde aanvullende gegevens betreffende het restauratieplan van het orgel te Meppel. Het spijt me dat de beantwoording van Uw vragen zoveel tijd in beslag genomen heeft, doch wij ontvangen het laatste antwoord van de orgelcommissie der Ned. Herv. Kerk eerst de vorige week.

Het officiële stuk, bestemd voor de Rijksorgelcommissie is door Ds. Zuiderduijn te Meppel en mij, op verzoek van de Kerkvoogdij, ondertekend. Vanwege de ondeskundigheid der H.H.Kerkvoogden op het gebied van orgelzaken, leek hun dit de beste wijze van afdoening.

Ik zou U in verband met de verdere gang van zaken te Meppel nog een vraag willen voorleggen n.l. deze: of U en Uw Commissie het juist oordelen, dat reeds nu vooruitlopend op een beslissing van Monumentenzorg, een begin wordt gemaakt met de restauratie, volgens het schema neergelegd in het rapport van de Herv. Orgelcommissie. De deplorabele toestand van het orgel maakt een directe ingreep noodzakelijk. De uitvoering van deze werkzaamheden zou dan opgedragen worden aan Mense Ruiter.

In verband met de gestelde vraag belde ik U naar Uw huis in Zwolle en vernam dat de correspondentie aan het adres van Uw vrouw moest worden doorgezonden.

Ik hoop niet dat Uw vacantie door dit schrijven zal worden gestoord. Gaarne Uw antwoord tegemoetziende verblijf ik,

hoogachtend,
w.g. Jansen.

Brief van de Hervormde Kerkvoogdij te Meppel dd. 7 augustus 1950 aan de Heer Dr. M.A. Vente te Zwolle.

Het is ons na zeer veel moeite en tijd mogen gelukken de antwoorden van de Orgelcommissie der Ned. Hervormde Kerk op de drie, in Uw schrijven van 15 februari 1950 gestelde vragen te ontvangen.

Op Uw vraag 1 antwoordt deze commissie, dat de kosten van de uitvoering van het werk volgens de voorgestelde dispositie als volgt gesplitst moeten worden:

Hoofdwerk	f. 9380.-
Rugwerk	6800.-
Borstwerk	7720.-
Pedaal	11500.-
Totaal	f. 35400.-

Bij het Hoofdwerk is het verplaatsen der kas inbegrepen; bij het borstwerk het draaibaar maken der panelen en de wijziging van de onderkast voor de speeltafel; bij het pedaal is de nieuwe kas ad f. 1000.- in de prijs verrekend. Verdere restauratiewerkzaamheden aan de kas dan de aanvulling van ontbrekende panelen en luiken, zijn niet in de prijs inbegrepen.

De bedragen omvatten per werk: herstel en uitbreiding der laden, klavier, speelmechaniek, registratuur, kanalen, schokbalg, aanvullingspijpen, nieuwe stemmen, herstel oude stemmen en intonatie. In het bedrag voor het hoofdwerk is een som van f. 2300.- opgenomen voor de nieuwe frontpijpen.

Voor de beantwoording van de tweede vraag, betreffende de mensuren, mogen wij, voorzover deze betrekking hebben op het aanwezige werk, verwijzen naar ingesloten copie, welke wij van de orgelcommissie ontvingen. Wat de mensuren van het nieuwe werk betreft, merkt de commissie op "dat door de orgelmaker M. Ruiter, in overleg met onze orgelcommissie, nog geen mensuren zijn vastgesteld. Immers: laden en pijpwerk moeten nog gerestoreerd worden, het vaststellen der mensuren van het nieuwe pijpwerk tijdens de restauratie geeft meer zekerheid.

Ten slotte, betreffende de derde vraag, schrijft de commissie, dat "een bepaling van de winddruk op het oogenblik geen waarde heeft. Deze kan eerst tijdens de restauratie van het orgel vastgesteld worden, te weten: wanneer de windladen en het pijpwerk gerestaureerd zijn."

In opdracht van Kerkvoogden der Ned. Hervormde Gemeente te Meppel en
namens deze